

מדינת ישראל
משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

שיעור שפה לכיתה ג'

נושא השיעור: ציפור, ציפור – מהו שמך?

עם המורה: מרי יפה

מָה נִלְמַד הַיּוֹם?

ציפורים ומשמעות השם שלהן

איתור מידע בקטע

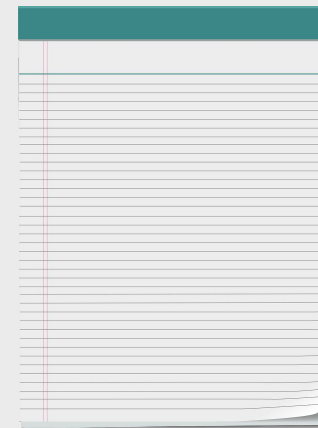

מה להביא לשיעור?

עיפרון

מחברת

מתחילים בכיף

מקהלה עליזה

מילים: לאה נאור
לחן: נורית הירש

על ראש הברוש שפחצור
שמחה והמלה,
שם כל הצפרים בעיר
הקימו מקהלה.
העפרונית הסולנית
נקתה את הגרון,
שלבה כנף,
זקפה מקור
וגם פצחה ברון:

ציף ציף, שריק שרק,
בול בול בול בול ביל בל
לה לה לה לה...
וכל מי ששמע אמר:
אח, איזו מקהלה.
פתאום הפסיק את השירה
פשוש אחד זעיר,
אם אין מלים ואין תוים
הוא לא מוכן לשיר.

אנחנו לא רוצים מלים,
רגזו הבלבולים,
אנחנו גם ללא מלים
נרא מתבלבלים.
ציף ציף, שריק שרק...
הסנוניות כתבו תוים
על חוט ועל גדרות,
תפי אחד למד אותם
מלים נהדרות.

כתבו את שמות הציפורים
המוזכרות בשיר

מתחילים בכיף

מקהלה עליזה

מילים: לאה נאור
לחן: נורית הירש

האופרטה היפה
לא באה עד סופה.
מחר יצפצפו קונצרט
על עץ הצפצפה.

ציף ציף, שריק שריק,
בול בול בול בול ביל ביל
לה לה לה לה...
וכל מי שישמע יאמר:
את, איזו מקהלה.

אלפי דרורים ועפרונים
פצחו מיד בשיר,
ומקולות הבלבולים
התבלבלה העיר.
ציף ציף, שריק שריק...

אוי, די כּבֶּר, די לָכֶם לְשִׁיר,
צַעֲק פִּתְאוֹם הַבְּרוּשׁ,
לְכוּ לִישׁוֹן, כְּבֶר מְאַחֵר,
כּוֹאֵב לִי כְּבֶר הָרֵאשׁ.

כתבו את שמות הציפורים
המוזכרות בשיר

תּפּי

בּוּלְבּוּל

עֶפְרוֹנִי

דָּרוֹר

סְנוּנִית

פּשׁוּשׁ

עכשיו לומדים

נדידת
ציפורים

עכשיו לומדים

נעים להכיר

אני הופך גרון

הופך גרון (סבראש)

כאשר הופך הגרון רוצה לראות מה נמצא מאחוריו, הוא איננו צריך להסתובב אחורנית כמו יְתָר הציפורים והחיות. הוא יכול להישאר במקומו ולסובב רק את ראשו וצווארו לכל כיוון שירצה.

לכן קוראים לו "הופך גרון" או "סבראש". יש לו לשון ארוכה מאוד. לו ולקרובו הנקר – לשון ארוכה משל כל יְתָר הציפורים.

אנחנו רואים אותו בארץ רק לפעמים, כשהוא עובר אצלנו בסתו בדרכו מארצות הצפון דרומה, או באביב, בדרכו צפונה.

עד עכשיו חשבנו שזאת סתם ציפור קטנה ואפורה, כי הוא גדול רק קצת מדרור. מעתה נדע להבדיל בינו לבין ציפורים אחרות.

מתוך אלף בית של ציפורים מאת עזריה אלון

תרגול

למה קוראים להופך גרון בשם זה?
קראו ומצאו את התשובה

הופך גרון (סבראש)

כאשר הופך הגרון רוצה לראות מה נמצא מאחוריו, הוא איננו צריך להסתובב אחורנית כמו יתר הציפורים והחיות. הוא יכול להישאר במקומו ולסובב רק את ראשו וצווארו לכל כיוון שירצה.

לכן קוראים לו "הופך גרון" או "סבראש".

יש לו לשון ארוכה מאוד. לו ולקרובו הנקר – לשון ארוכה משל כל יתר הציפורים.

אנחנו רואים אותו בארץ רק לפעמים, כשהוא עובר אצלנו בסתו בדרכו מארצות הצפון דרומה, או באביב, בדרכו צפונה.

עד עכשיו חשבנו שזאת סתם ציפור קטנה ואפורה, כי הוא גדול רק קצת מדרור. מעתה נדע להבדיל בינו לבין ציפורים אחרות.

מתוך אלף בית של ציפורים מאת עזריה אלון

פתרון

למה קוראים להופך גרון בשם זה?
קראו ומצאו את התשובה

תרגול

למה קוראים לנקר
בשם זה?
קראו ומצאו את
התשובה

צְבָעֵי הַנֶּקֶר הם בעיקר שחור ולבן. קִצָּה זנבו אֲדַמְדָּם.
לאבא נֶקֶר יש גם כתם אדום בעוֹרְפוֹ. הַנֶּקֶר מִטִּפֵּס על
גִּזְעֵי עֵצִים וּמְקִישׁ עֲלֵיהֶם בַּמְקוֹרוֹ הַחֲזָק כְּדֵי לִמְצוֹא מִזּוֹן,
לְהוֹדִיעַ הוֹדָעוֹת וּלְבַנּוֹת קֶן. הַנֶּקֶר מֵהִיר, וִיכּוֹל לְנַקֵּר שְׂמוֹנָה
נִיקוּרִים בִּשְׁנֵי־יָמִים. הַנֶּקֶר אוֹכֵל בְּעִיקַר חֲרָקִים שֶׁהוּא שׂוֹלֵף
מִקְלִיפֵת הָעֵצִים. הוּא אוֹהֵב גַּם פְּרוֹת וְאֵגוּזִים.

פתרון

למה קוראים לנקר
בשם זה?
קראו ומצאו את
התשובה

צְבִיעֵי הַנֶּקֶר הם בעיקר שחור ולבן. קָצֵה זנבו אֲדַמְדָּם.
לאבא נֶקֶר יש גם כתם אדום בעוֹרְפוֹ. הַנֶּקֶר מִטִּפֵּס על
גְזַעֵי עֵצִים וּמְקִישׁ עליהם במקורו החזק כדי למצוא מזון,
להודיע הודעות ולבנות קן. הַנֶּקֶר מהיר ויכול לִנְקֹר שמונה
ניקורים בשנייה. הַנֶּקֶר אוכל בעיקר חרקים שהוא שולף
מקליפת העצים. הוא אוהב גם פירות ואגוזים.

ניקורים

לנקר

מקיש

תרגול

למה קוראים לשחרור
בשם זה?
קראו ומצאו את התשובה

אבא **שִׁחְרוֹר** שחור כולו ומקורו צהוב-כתום. אמא
שִׁחְרוֹר חומה. כאשר הִשְׁחָרוֹר לא מסתתר בצל, הוא
יורד לאדמה לחפש את מזונו מתחת לעלים. אם
הוא חש בסכנה, הוא צווח ובורח חזרה לתוך הִסְבֵּךְ.
הִשְׁחָרוֹר אוכל חרקים, תולעים ופירות.

פתרון

למה קוראים לשחרור
בשם זה?
קראו ומצאו את התשובה

אבא **שִׁחְרוֹר** שחור כולו ומקורו צהוב-כתום. אמא
שִׁחְרוֹר חומה. כאשר הִשְׁחָרוֹר לא מסתתר בצל, הוא
יורד לאדמה לחפש את מזונו מתחת לעלים. אם
הוא חש בסכנה, הוא צווח ובורח חזרה לתוך הִסְבֵּךְ.
הִשְׁחָרוֹר אוכל חרקים, תולעים ופירות.

שחור

שִׁחְרוֹר

סיכום קצר

יונק דבש

אדום חזה

שלדג

שקנאי

מָה לַמְדָּנוּ?

ציפורים ומשמעות השם שלהן ✓

איתור מידע בקטע ✓

הופך גרון (סבראש)

כאשר הופך הגרון רוצה לראות מה נמצא מאחוריו, הוא איננו צריך להסתובב אחורנית כמו יתר הציפורים והחיות. הוא יכול להישאר במקומו ולסובב רק את ראשו וצווארו לכל כיוון שירצה. לכן קוראים לו "הופך גרון" או "סבראש". יש לו לשון ארוכה מאוד. לו ולקרובו הנקר – לשון ארוכה משל כל יתר הציפורים.

אנחנו רואים אותו בארץ רק לפעמים, כשהוא עובר אצלנו בסתו בדרכו מארצות הצפון דרומה, או באביב, בדרכו צפונה.

עד עכשיו חשבנו שזאת סתם ציפור קטנה ואפורה, כי הוא גדול רק קצת מדרור. מעתה נדע להבדיל בינו לבין ציפורים אחרות.

מתוך אלף בית של ציפורים מאת עזריה אלון

תרגול

כתבו שני פרטי מידע
שלא הכרתם על
הופך הגרון

פתרון

יש לו לשון ארוכה מאוד. ✓

רואים אותו בארץ לפעמים
בסתיו או באביב. ✓

הופך גרון (סבראש)

כאשר הופך הגרון רוצה לראות מה נמצא מאחוריו, הוא איננו צריך להסתובב אחורנית כמו יתר הציפורים והחיות. הוא יכול להישאר במקומו ולסובב רק את ראשו וצווארו לכל כיוון שירצה.

לכן קוראים לו "הופך גרון" או "סבראש".
יש לו לשון ארוכה מאוד. לו ולקרובו הנקר - לשון ארוכה משל כל יתר הציפורים.

אנחנו רואים אותו בארץ רק לפעמים, כשהוא עובר אצלנו בסתו בדרכו מארצות הצפון דרומה, או באביב, בדרכו צפונה.

עד עכשיו חשבנו שזאת סתם ציפור קטנה ואפורה, כי הוא גדול רק קצת מדרור. מעתה נדע להבדיל בינו לבין ציפורים אחרות.

מתוך אלף בית של ציפורים מאת עזריה אלון

תרגול

כתבו שני פרטי מידע
שלא הכרתם על
הנקר

צְבָעֵי הַנֶּקֶר הם בעיקר שחור ולבן. קֶצֶה זנבו אֲדַמְדָּם.
לאבא נֶקֶר יש גם כתם אדום בעוֹרְפוֹ. הַנֶּקֶר מִטִּפֵּס על
גִּזְעֵי עֵצִים וּמְקִישׁ עֲלֵיהֶם בַּמְקוֹרוֹ הַחֲזֵק כְּדֵי לִמְצוֹא מִזוֹן,
לְהוֹדִיעַ הוֹדָעוֹת וּלְבַנּוֹת קֶן. הַנֶּקֶר מֵהִיר, וַיְכוּל לִנְקֹר שְׁמוֹנֶה
נִיקוּרִים בִּשְׁנֵייהָ. הַנֶּקֶר אוֹכֵל בְּעִיקַר חֲרָקִים שֶׁהוּא שׁוֹלֵף
מִקְלִיפֵת הָעֵצִים. הוּא אוֹהֵב גַּם פְּרוֹת וְאֵגוּזִים.

פתרון

✓ הנקר אוכל בעיקר חרקים.

✓ הנקר מקיש על גזעי עצים

כדי להודיע הודעות.

צְבָעֵי הַנֶּקֶר הם בעיקר שחור ולבן. קִצָּה זנבו אֲדַמְדָּם. לאבא נֶקֶר יש גם כתם אדום בעוֹרְפוֹ. הַנֶּקֶר מִטַּפֵּס על גְזָעֵי עֲצִים וּמְקִישׁ עֲלֵיהֶם בַּמְקוֹרוֹ הַחֲזָק כְּדֵי לִמְצוֹא מִזּוֹן, לְהוֹדִיעַ הוֹדָעוֹת וּלְבָנוֹת קֶן. הַנֶּקֶר מֵהִיר, ויכול לִנְקֹר שְׂמוֹנָה נִיקוּרִים בִּשְׁנֵי־הַיָּמִים. הַנֶּקֶר אוֹכֵל בְּעִיקְרָא חֲרָקִים שֶׁהוּא שׂוֹלֵף מִקְלִיפַת הָעֲצִים. הוּא אוֹהֵב גַּם פְּרוֹת וְאֵגוּזִים.

מסיימים ומסכמים

ציפורים ומשמעות השם שלהן

איתור מידע בקטע

ממשיכים לתרגל

יונק דבש

אדום חזה

שלדג

שקנאי

1. המשיכו לחקור את שמות הציפורים שלפניכם.
כיצד נקבע שמם? האם על פי מראה, התנהגות, או פעולה שהציפור עושה.
2. התבוננו מבעד לחלונכם או צאו לחצר.
נסו לזהות ציפורים בסביבה שלכם.
חקרו את שמם.

ממשיכים לתרגל

יונק דבש

אדום חזה

שלדג

שקנאי

1. המשיכו לחקור את שמות הציפורים שלפניכם.
כיצד נקבע שמם? האם על פי מראה, התנהגות, או פעולה שהציפור עושה.
2. התבוננו מבעד לחלונכם או צאו לחצר.
נסו לזהות ציפורים בסביבה שלכם.
חקרו את שמם.

10:00

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח